

Полтавському регіональному осередку ВО СОІУ – 24

роки!

13 березня 2024 р. виповнилося 24 роки із дня створення Полтавського регіонального осередку ВО СОІУ. За цей час організація досягла значних успіхів у виконанні своєї головної місії - захист законних прав осіб з інвалідністю.

В області створено 18 власних районних осередків, а також дружню мережу організацій «Безмежність» (ініціаторка – Вікторія Широконос, голова ГО «Озі Лубни. Безмежність»), які працюють спільно із нашими. Проведено кілька сотень спортивних, культурних заходів із людьми з інвалідністю, вихована плеяда районних лідерів, що мають всеукраїнську відомість і авторитет. Також дуже хороші стабільні міжнародні відносини із Литвою - Кременчуцький міський осередок «Союзу людей з інвалідністю України», голова Андрій Мельник і Німеччиною - центральна організація, голова - Сергій Чумак, налагоджується співпраця з колегами з Латвії (Лубенський районний осередок ВО СОІУ та ГО «Озі» Засулля. Безмежність», голова - Тетяна Гордієнко).

Керманич обласної організації, Сергій Чумак, є постійним локомотивом і організатором всіх спільних заходів, впровадження нових підходів до виконання статутних завдань. Не зважаючи на війну, відновлено майже увесь об'єм попередніх робіт по творчій і фізкультурно-спортивній реабілітації. Ми тепер маємо потужний інформаційний хаб, бо життя вимагає від нас

створювати нові інструменти для боротьби за свої права. Для того, щоб нас побачили і почули якомога більше людей, щоб ми могли достойно захищати наші права і самоповагу, що гарантуються нам Законами України і Конвенцією про права осіб з інвалідністю, ми створили інформаційний хаб «Сила духу».

Продовження на наступній сторінці

Анонс

2 стор.

5 міфів про те, чого не може робити лікар спеціалізованої допомоги в ЕСОЗ

3 стор.

Омікрон-специфічна вакцина проти COVID-19: хто та де може зробити щеплення?

4-5 стор.

Пілотний проєкт
“Представник пацієнта”

5-6 стор.

Реабілітація для дітей

6-7 стор.

Щеплення БЦЖ:
як працює захист та
чи можна вакцинуватися
у дорослому віці?

КОЖЕН ПЕРЕДПЛАТНИК Є АКТИВНИМ УЧАСНИКОМ РУХУ ЗА ПРАВА ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

*Передплата на незалежну
українську газету «Сила духу»
триває протягом всього року!*

Всеукраїнська газета «Сила духу» - друг, порадник та консультант людей з інвалідністю та усіх небайдужих.

На сторінках видання розглядаються питання соціального та юридичного захисту, працевлаштування та освіти, реабілітації та дозвілля людей з інвалідністю. А ще - поради психологів, кухарів, та астрологів.

Будьте з «Силою духу»!

**Читайте нас!
Передплачуйте нас!**

РАЗОМ МИ СИЛА!

До нього входять:

- Друкована газета «Сила духу»
- Ютуб канал «Сила духу»: https://www.youtube.com/@syla_duhu
- Фейсбук група «Сила духу»: <https://www.facebook.com/groups/11367...>
- Вайбер спільнота «Сила Духу»: <https://invite.viber.com/?g2=AQARTkLeQmIHwIHyif8WR7crivKGEBitMufDdRZ2PvcC6gVBuHVpv6gLyZEJH4b>
- Телеграм канал «Сила духу»: https://t.me/syla_duhu
- Інстаграм канал «Сила духу»: <https://www.instagram.com/syladuhu/>

Запрошуємо ВСІХ підписатися на канали і стати активними учасниками їх розвитку.

Ми - реальні дієві організації, які заснували та очолюють безпосередньо люди з інвалідністю, тож сміливо дивимося в очі викликам та разом прямуємо до нашої Перемоги!

Початок на попередній сторінці

Прес-служба інформаційного хабу «Сила духу»

В Україні зараз працює понад 30 тисяч працівників соціальної сфери, але їх не вистачає - Уляна Токарева

В Україні необхідно готувати більше працівників соціальної сфери. Ці професії дуже потрібні зараз і будуть потрібні ще більше після закінчення війни. Про це під час прямого ефіру програми "Перехрестя" сказала Уляна Токарева, заступниця міністра соціальної політики України.

«В Україні зараз працює понад 30 тисяч працівників соціальної сфери, це і висококваліфіковані кадри, і ті, хто допомагає літнім людям чи людям з інвалідністю в побутових питаннях. І таких людей дуже не вистачає. Ми навіть мали потужну дискусію з Міністерством освіти, щоб збільшувати квоти саме на такі професії у ЗВО, щоб більше фахівців навчалися за запитом держави», - сказала вона.

Уляна Токарева пояснила, що це мають бути висококваліфіковані не лише соціальні працівники, але й психологи та ерготерапевти.

Прес-служба Міністерства соціальної політики України

5 міфів про те, чого не може робити лікар спеціалізованої допомоги в ЕСОЗ

Існує переконання, що сформувати медичний висновок про тимчасову непрацездатність чи виписати е-направлення на медичну послугу може лише сімейний лікар. Однак це не так. Розвіюємо найпоширеніші міфи про те, що може і чого не може робити лікар спеціалізованої допомоги.

Міф#1 Тільки сімейний лікар може зареєструвати пацієнта в електронній системі охорони здоров'я (ЕСОЗ) чи зробити запис.

Реальність. Це може зробити БУДЬ-ЯКИЙ лікар – як первинної допомоги, так і спеціалізованої – всі вони мають однакові можливості зареєструвати пацієнта в ЕСОЗ.

Також це зможуть зробити медичні сестри чи брати, допомагаючи лікарю в організації процесу прийому пацієнта. Вони подають запит, але підписати його може тільки лікар.

Міф#2 Лікар спеціалізованої допомоги не може виписати е-направлення на безоплатні медпослуги у межах Програми медичних гарантій, – тільки сімейний лікар.

Реальність. Електронне направлення виписує той лікар, якому потрібні результати того чи іншого обстеження для оцінки стану здоров'я пацієнта, підтвердження або спростування діагнозу. Це може бути лікар, який надає або первинну допомогу (сімейний лікар, терапевт, педіатр), або лікар, який надає спеціалізовану допомогу, такий як: хірург, гастроентеролог, невролог та інші.

Лікуючий лікар не повинен відправляти пацієнта за направленням до сімейного лікаря - технічна можливість це зробити є у будь-якого лікаря.

Нагадуємо також, що медзаклад для надання послуги за е-направленням не має вимагати у пацієнта інформаційну довідку про таке направлення.

Міф#3 Лікар спеціалізованої ланки взагалі не може переглянути медичні записи пацієнта в ЕСОЗ

Реальність. Лікар спеціалізованої ланки може переглядати записи, автором яких він є сам, працівники його ж закладу або будь-які інші записи, дозвіл на які дав пацієнт.

Міф#4 Лікарі спеціалізованої допомоги не виписують е-рецепт на рецептурні лікарські засоби

Реальність. Лікарі-спеціалісти, які надають спеціалізовану допомогу, мають змогу призначати ліки з використанням е-рецепту та успішно це роблять. Про це свідчать відкриті дані НСЗУ, згідно з якими понад 400 тис. е-рецептів лікарі-спеціалісти вже створили в січні-березні цього року.

Зазначимо, що призначаючи рецептурні ліки пацієнту, на час перехідного періоду, який триватиме до завершення воєнного стану, лікар-спеціаліст пропонує йому на вибір – електронний або паперовий рецепт. Якщо пацієнт обирає е-рецепт – лікар виписує його у системі. Ліки у межах програми реімбурсації видаються лише на підставі е-рецепту.

Міф#5 Медичні висновки тимчасової непрацездатності формують тільки сімейні лікарі

Реальність. Саме той лікар, який проводить експертизу з тимчасової непрацездатності, і формує медичний висновок тимчасової непрацездатності (МВТН). Лікар не повинен відправляти людину до сімейного лікаря для цього, а має сформувати МВТН самостійно. Це є одним із проявів пацієнтоцентричного підходу, коли пацієнт, наприклад, після консультації в районній лікарні не має потреби додатково звертатися до свого сімейного лікаря лише для того, щоб оформити медичний висновок тимчасової непрацездатності.

Прес-служба Міністерства охорони здоров'я України

Омікрон-специфічна вакцина проти COVID-19: хто та де може зробити щеплення цією вакциною?

МОЗ оновив рекомендації щодо проведення щеплень двовалентною омікрон-специфічною вакциною проти COVID-19 для первинної вакцинації. «Двовалентна» означає, що вакцина містить мРНК двох варіантів — «оригінального» та «Омікрон».

Це є оновлена версія вакцини «Comirnaty» від американської компанії «Pfizer», адаптована спеціально для захисту проти штаму «Омікрон» коронавірусу SARS-CoV-2. Раніше ця вакцина була схвалена лише для проведення бустерних щеплень. Тепер українці, які не мають щеплень проти COVID-19, не завершили первинну вакцинацію, чи пацієнти, яким лікар рекомендує додаткове «бустерне щеплення», зможуть отримати щеплення омікрон-специфічною вакциною.

Зміни затверджені наказом МОЗ від 29 лютого 2024 року №346. Йдеться про рекомендації Національної технічної групи експертів з імунізацій (НТГЕІ) щодо використання омікрон-специфічної вакцини виробництва Pfizer для проведення первинного вакцинального комплексу.

Зокрема, щодо щеплення омікрон-специфічною вакциною діють наступні рекомендації:

- Діти віком 12-17 років можуть бути щеплені двовалентною омікрон-специфічною вакциною (на мРНК платформі, що містить BA.4/5), як для первинної вакцинації, так і для бустерної дози.

- Дітям старше 12 років та дорослим, яким розпочато первинну вакцинацію з використанням моновалентної оригінальної вакцини, можна завершити курс омікрон-специфічною вакциною (двовалентною на мРНК платформі,

що містить BA.4/5).

- Дорослі віком від 18 років можуть бути щеплені двовалентною омікрон-специфічною вакциною на мРНК платформі, що містить BA.4/5, як для первинної вакцинації, так і для бустерної дози.

Наразі всі області забезпечені вакциною проти COVID-19. Медики використовують вакцини «Comirnaty» (виробник «Pfizer»). Також доступна вакцина проти COVID-19 для дітей з 5-річного віку (виробник «Pfizer» — вакцина «Comirnaty» для дітей) та омікрон-специфічна вакцина (виробник «Pfizer»), яка раніше використовувалась для бустерних щеплень.

Щеплення проти COVID-19 у 2024 році залишаються безоплатними для всіх українців. Вакцинуватися можна через запис у свого сімейного лікаря або в пункті щеплень у медзакладах. Після початку повномасштабної війни робота центрів масової вакцинації, які працювали в ТРЦ та інших пристосованих приміщеннях для масових щеплень, з безпекових міркувань була зупинена. Мережа пунктів щеплень, які працюють в амбулаторіях, лікарнях, ЦПМСД - чинна. Інформацію про найближчі пункти вакцинації, їхні адреси та графік роботи можна знайти за посиланням або зателефонувавши до контакт-центру МОЗ за номером 0 800 60 20 19.

За статистикою, на початок березня 2024 року в Україні зафіксовано понад 5,5 млн випадків захворювання на коронавірус. Від початку вакцинальної кампанії проти COVID-19, станом на 29.02.2024, проведено 35 830 644 щеплення.

Прес-служба Міністерства охорони здоров'я України

ІНФОРМУЄ директорка Департаменту соціального захисту населення Полтавської ОДА Людмила КОРНІЄНКО

Окремі умови признання державної соціальної допомоги малозабезпеченим родинам ВПО або сім'ям, які повернулись до України

Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям призначається родинам, які з поважних або незалежних від них причин мають середньомісячний сукупний дохід нижчий від встановленого рівня забезпечення прожиткового мінімуму для сім'ї.

Які є виключення?

Відповідно до норм діючого законодавства допомога малозабезпеченим сім'ям не призначалась, якщо в родині є працездатні особи, які не працюють, не навчаються, не служать, не перебувають на обліку в центрі зайнятості більше ніж 3 місяці або за них не сплачувався ЄСВ протягом 3-х місяців у періоді за який враховуються доходи.

Фактично це унеможливлювало призначення такої допомоги ІПО, які внаслідок переміщення втратили роботу, а також родинам, які повертаються в Україну після тривалого перебування за кордоном.

З 1 березня 2024 року для таких родин рішенням Уряду (постанова КМУ від 26.01.2024 №94) передбачені

Продовження на наступній сторінці

Полтавська ОВА
Департамент соціального захисту населення

Окремі умови признання державної соціальної допомоги малозабезпеченим родинам ВПО або сім'ям, які повернулись до України

FB.dsnpoltava

Початок на попередній сторінці

окремі умови призначення допомоги малозабезпеченим сім'ям.

Згідно внесених змін, на період воєнного стану допомога призначається одноразово на 6 місячний термін, якщо у складі сім'ї є особа працездатного віку, яка:

- є особою з числа внутрішньо переміщених осіб і не працює або не сплатила (за неї не сплачено) ЄСВ протягом періоду, за який враховуються доходи та/або

- повернулася після міграції/тривалого перебування (не менше ніж 90 календарних днів) за кордоном, не перебуває на обліку як внутрішньо переміщена особа, не працює або не сплатила (за неї не сплачено) ЄСВ, за умови звернення за призначенням допомоги не раніше ніж через 15 робочих днів після такого повернення.

Слід звернути увагу, що такі особи повинні на момент подання заяви за призначенням допомоги бути зареєстровані в центрі зайнятості як безробітні або як такі, що шукають роботу, або протягом 2-х місяців з дня призначення допомоги здійснити заходи, що сприяють своїй зайнятості, шляхом працевлаштування/реєстрації як фізичної особи - підприємця/подання заяви для отримання допомоги на здобуття економічної самостійності/мікрогранту/гранту на створення або на розвиток власного бізнесу/ваучера на навчання, або зареєструватися в центрі зайнятості як безробітні, або як такі, що шукають роботу.

Якщо особа не здійснила заходи, що сприяють своїй

зайнятості, виплата допомоги припиняється з місяця, що настає після закінчення двомісячного строку.

Слід звернути увагу, що вимоги щодо сприяння зайнятості застосовуються лише до інших працездатних осіб із складу сім'ї (крім одного отримувача допомоги), зокрема, якщо сім'я проживає на території територіальної громади, де у закладах дошкільної освіти та/або закладах загальної середньої освіти, відсутні місця або навчання проводиться в режимі он-лайн (повністю або частково).

Оскільки розмір державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям залежить від отриманих сім'єю доходів на період воєнного стану для вказаної категорії осіб також визначені окремі особливості врахування доходів при розрахунку допомоги, зокрема:

- за кожний місяць включаються фактично отримані особами доходи;

- до сукупного доходу враховується допомога на проживання ВПО;

- не включаються інші види соціальних допомог, якщо на дату звернення за призначенням допомоги малозабезпеченим сім'ям їх виплату припинено.

Якщо після призначення допомоги малозабезпеченим сім'ям відбулося припинення/призначення інших видів допомог, розмір допомоги малозабезпеченим сім'ям автоматично перераховується з урахуванням таких змін з місяця, що настає за місяцем, в якому вони відбулися, без необхідності додаткового звернення.

РОЗ'ЯСНЕННЯ НСЗУ

Пілотний проєкт “Представник пацієнта”

Ініціатива “Представник пацієнта” спрямована на те, щоб українці мали доступ до медичних послуг, гарантованих державою. Про це зазначила Голова Національної служби здоров'я України Наталія Гусак під час презентації пілотного проєкту “Представник пацієнта”.

У заході також узяли участь Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко, Голова Комітету Верховної ради з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Михайло Радукій, представники Світового банку World Bank Ukraine, Рух ЧЕСНО та Посольства Швейцарії в Україні.

Ініціатива “Представник пацієнта” орієнтована на покращення якості надання медичних послуг та створення у закладах охорони здоров'я середовища, орієнтованого на потреби громадян. Проєкт, який впроваджується рухом ЧЕСНО у партнерстві з НСЗУ за підтримки Світового Банку і у співфінансуванні з Посольством Швейцарії в Україні.

“На сьогодні ключовим для медичної реформи – є пацієнт з його власними потребами та інтересами. Це також фундамент для Програми медичних гарантій. Ми оперативно реагуємо на нові виклики, спричинені війною, та розширюємо перелік медичних послуг у межах ПМГ. Таким чином, у непростих умовах, медреформа є пацієнтоорієнтованою. Однак, попри це, у пацієнтів і досі немає повної інформації щодо безоплатної медичної допомоги, обстежень, ліків та роботи медзакладів. Саме тому, разом із партнерами ми анонсуємо запуск пілотної ініціативи для підвищення обізнаності людей у сфері охо-

рони здоров'я – представників пацієнтів, – сказав Віктор Ляшко. – Така ініціатива створить у лікарнях сприятливе середовище, орієнтоване на потреби пацієнта. Також таке рішення здатне покращити доступ українців до якісної безоплатної медичної допомоги та знання про свої можливості й права”.

«Наш пріоритет – якісна медична послуга для пацієнта. Тому кожна копійка з бюджету, виділена на Програму медичних гарантій, має перетворитися у доступні й безоплатні медпослуги для українців та українок, – каже Наталія Гусак. – До речі, Єврокомісія минулого року визначила в «домашньому завданні» для України посилення зворотного зв'язку між пацієнтами й інституціями. Переконана, пілотний проєкт допоможе це реалізувати. Тому покладаю багато сподівань на представників пацієнтів. Принагідно нагадую: в НСЗУ є відділ по роботі зі скаргами, а також «гаряча лінія» 16-77. Бути на зв'язку, відповідати на актуальні питання, доносити правдиву інформацію – такі завдання ставимо перед собою».

РОЗ'ЯСНЕННЯ НСЗУ

«Держава робить багато для того, щоб медичні послуги були доступними для українців і українок. Але не завжди і не всюди люди знають, що їм гарантовано безоплатно, — сказав Михайло Радучкий. — І якщо пацієнт матиме можливість звернутися до помічника з цими питаннями та отримати вичерпні консультації, це не лише допоможе отримувати безоплатні медичні послуги, гарантовані державою, а й захищати свої пацієнтські права».

Представники пацієнта — це люди, які пройшли тренінгове навчання Національної служби здоров'я України, партнерів проєкту та Руху ЧЕСНО. Вони будуть залучені до роботи в медзакладах для роз'яснення пацієнтам загальних питань щодо надання послуг за Програмою медичних гарантій, сприяння у реагуванні на випадки порушення прав

пацієнтів, фіксації відгуків тощо.

Ініціатива «Представник пацієнта» стартує у п'яти закладах:

- Національний інститут раку;
- Київська обласна клінічна лікарня;
- Київський міський пологовий будинок №6;
- Перше територіальне медичне об'єднання Львова;
- Львівський обласний клінічний перинатальний центр.

До представника пацієнта можуть звернутися пацієнт або його родичі, щоб дізнатися про Програму медичних гарантій та поділитися своїм досвідом перебування в медзакладі. Це має збільшити обізнаність людей про те, як отримати необхідні медичні послуги безоплатно. Однак представники пацієнта не консультуватимуть з медичних питань.

СЬОГОДЕННЯ

Реабілітація для дітей

Яку саме систему реабілітації для дітей нам треба розбудовувати? Таку, щоб вона відповідала трьом критеріям:

1. Реабілітаційна допомога дітям та їх родинам має стати доступною вчасно, її не потрібно було би чекати тривалий час.

Вона має бути доступна протягом всього періоду розвитку дитини, від народження і поки вона потрібна.

2. Щоб будь-яка дитина та родина змогли її отримати в повному обсязі, незалежно від того, де вони живуть.

3. Реабілітаційна допомога дітям повинна бути сімейноцентричною, адже кожна дитина має право на сім'ю.

Поки що, на жаль, кожен з цих критеріїв не є дійсністю. Ситуація із доступністю педіатричної реабілітації в регіонах України є вкрай різною. Нерідко їх потрібно чекати, адже немає змоги звернутися до фахівців безпосередньо тоді, коли це потрібно. Або ж нема необхідних фахівців у місті чи громаді, де проживає дитина та її родина.

Також проблеми є й з неперервністю надання педіатричної реабілітації. Лише розпочинається формування системи раннього втручання для вчасного виявлення та реагування на наявні або потенційно можливі порушення. Такий підхід повинен гарантувати, що в період, коли дитина має максимальний потенціал до відновлення, не витрачається час і цей потенціал відповідно.

Також часто замість пошуку комплексних рішень як допомогти дитині і її сім'ї ми досі спостерігаємо скерування до «простих», «перевічених часом» і «радянським минулим» рішень - скерування в інституційні заклади різної форми.

Можна перераховувати ще багато актуальних проблем, та важливо тримати в пам'яті, що в Україні система реабілітації взагалі та доказової педіатричної реабілітації в охороні здоров'я зокрема почала формуватися лічені роки тому. Ми робимо, і робимо багато, але цей шлях неможливо пройти в одну мить. Це складний процес, в якому важливо мати чіткий план та бачення. І ми вдячні кожному фахівцеві, хто несе світло, доказовість і людський підхід до дитини.

Своє бачення побудови сучасної та ефективної системи педіатричної реабілітації Міністерство охорони здоров'я

України представило під час Всеукраїнської конференції з дитячої реабілітації, яка пройшла нещодавно в НДСЛ Охматдит.

Дуже символічно, що саме цей медичний заклад прийняв фахівців зі всієї України, адже він є одним з перших осередків доказової реабілітації, зокрема, педіатричної реабілітації. Саме тут навчаються та проходять практику фахівці з різних регіонів країни.

Одним з перших великих досягнень Охматдиту було створення відділення гострої реабілітації, щоб маленькі пацієнти могли отримувати допомогу фахівців з реабілітації безпосередньо після стабілізації стану. Як показала практика, це значно спрощує та пришвидшує процес відновлення у майбутньому та покращує перспективи.

Тому одним з визначених напрямків діяльності в сфері охорони здоров'я є розвиток мережі відділень для надання реабілітаційних послуг дітям в умовах стаціонару.

Окрім цього в кожній області має бути відділення для надання реабілітаційної послуги дітям в стаціонарі на базі надкластерної дитячої лікарні.

Як було зазначено під час конференції, такі відділення матимуть мінімум 10 ліжок.

Їхня мета - не просто надавати медичну допомогу, адже

Продовження на наступній сторінці

СЬОГОДЕННЯ

Початок на попередній сторінці

фізичний стан - це лише один з аспектів розвитку дитини.

Тому на базі таких відділень також буде можливість звернутися до соціальних працівників та продовжувати освіту. А щоб дітям було максимально комфортно у відділенні, там мають бути умови для перебування одного з батьків.

Важлива частина роботи - це взаємодія фахівців реабілітаційних відділень з іншими відділеннями, де може знадобитися їхня допомога в гострий період - в неонатальних центрах, опікових та хірургічних відділеннях.

Взагалі тема побудови мережі є ключовою. Адже лише за наявності доступної мережі ми можемо прийти до реалізації спільного бачення - системи реабілітації, яка б відповідала критеріям допомоги у формуванні і розвитку дитини.

Інші важливі аспекти розвитку реабілітації для дітей будуть включати удосконалення послуги катамнестичного супроводу, адже вона дозволяє раннє виявлення можливих проблем та вчасне реагування на них.

Також потрібно розвивати амбулаторну реабілітаційну послугу та розгалужену і гнучку мережу надавачів таких послуг, щоб діти могли в громаді теж отримувати реабілітацію. І надважливим також є забезпечення координації послуг реабілітаційних та медичних з послугами соціальними та освітніми, адже всі вони повинні бути взаємно узгодженими, не суперечити одна одній та надаватися вчасно.

Тетяна ЛОМАКІНА, радниця - уповноважена Президента України з безбар'єрності

ФОТОФАКТ

Диканщина - край приязний до людей з інвалідністю. Саме такий був головний лейтмотив зборів за круглим столом між керівниками громадських організацій і представниками влади від Полтавського обласного Департаменту культури і туризму, Департаменту екології та керівництвом Диканської ОТГ.

Було обговорено тему участі осіб з інвалідністю в суспільному житті громади, важливість соціальної, психологічної, фізичної реабілітації цих людей, особливо воїнів, що постраждали в боях. Хоч зараз обстановка по фінансуванню та розвитку соціальних послуг не дуже сприятлива, присутні намагалися віднайти способи вирішення важливих для людей з інвалідністю питань.

Прес-служба інформаційного хабу «Сила духу»

Щеплення БЦЖ: як працює захист та чи можна вакцинуватися у дорослому віці?

Понад 100 років тому французькі лікарі Альбер Кальметт і Каміль Герен створили зі збудника туберкульозу корів дуже схожу на своїх хвороботворних «родичок» бактерію, здатну викликати імунну відповідь, але не туберкульоз. Нині ми її знаємо як бацилу Кальметта-Герена, або ж вакцину БЦЖ. Саме її вводять немовлятам у шкіру, а на місці щеплення на все життя залишається ямка – наслідок атаки імунної системи на вакцину.

Дотепер це єдина вакцина від туберкульозу. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) рекомендує одноразове щеплення цією вакциною немовлят в країнах, де досі поширені туберкульоз чи проказа – обидві ці хвороби викликають бактерії роду *Mycobacterium*. І тут виникає запитання: якщо всіх новонароджених вакцинують проти туберкульозу, чому на нього досі хворіють? Стисла відповідь така: бо вакцинація захищає передусім дітей до п'яти років. І це немало.

Чому важливо вакцинувати немовлят?

Туберкульоз у маленьких дітей зрідка вражає лише

легені і проявляється кашлем. Натомість ця хвороба уражає внутрішні органи, лімфатичну систему, кістки і навіть оболонки мозку. Імунна система дитини не в змозі впоратися із підступним збудником туберкульозу. Власне, імунна система дорослих теж часто не може цього зробити, адже туберкульозна паличка оселяється в клітинах імунної системи і прекрасно там почувається та поширюється організмом. Аби

її знищити, потрібна дуже організована імунна відповідь, більше схожа на спеціальну операцію, аніж на звичайний бій. Навіть однієї бактерії може бути достатньо, аби спричинити хворобу, що може закінчитися летально. Саме тому дітей важливо вакцинувати проти туберкульозу – ефективний захист триває щонайменше п'ять років.

Дітей вакцинують у пологовому будинку. Якщо цього чомусь не було: наприклад, дитина народилася в іншій країні – то під час повернення в Україну варто зробити це щеплення. Запитайте педіатра, як надолужити пропущене щеплення БЦЖ.

Невакцинованим проти туберкульозу дітям старше п'яти років варто зробити це щеплення – краще пізно, ніж ніколи. Перед щепленням роблять пробу Манту для перевірки, чи не хворіє дитина на виражений чи латентний туберкульоз. Це справді дуже важливо для безпеки й виживання вашої дитини.

Чому БЦЖ роблять ще в пологовому, а інші щеплення ослабленими живими вакцинами – після 6 місяців чи ще пізніше?

Спершу так повелося, а згодом науковці виявили, що БЦЖ дає значно більше, ніж захист від туберкульозу. Вона діє як свого роду імуномодулятор, при чому цей ефект зберігається довічно. Ретроспективні дослідження показали, що вакциновані проти туберкульозу діти й дорослі менше хворіють на будь-які респіраторні інфекції та мають кращий неспецифічний імунітет проти вірусів та паразитів. Нині відомо, що зустріч в перші дні життя з вакциною БЦЖ перепрограмує клітини імунної системи на рівні роботи генів – це можна порівняти зі встановленням платної версії програмного забезпечення замість безоплатної демо-версії.

На відміну від інших живих вакцин (проти вітряної віспи, кору, паротиту і краснухи (рубелли) вакцинація БЦЖ ніяк не шкодить дитині і не може викликати жодної хвороби, навіть якщо імунна система ніяк не зреагує – у бактерії БЦЖ відсутні гени, потрібні для атаки організму. Ці гени втратилися тоді, коли Кальметт і Герен 250 разів «пересівали» культуру бактерії. Зауважте, що бактерія природним та випадковим чином втратила гени, непотрібні в нових умовах існування. Генної інженерії 100 років тому ще не було. Навіть структура ДНК не була відома.

БЦЖ і Манту – це одне й те саме?

Це різне. Проба Манту, різновид туберкулінової шкірної

проби, — це перевірка того, як реагує імунна система на компоненти збудника туберкульозу. В невакцинованій людині, яка контактувала з туберкульозною паличкою, реакція Манту буде потужна. У вакцинованій БЦЖ людини правильно інтерпретувати результати реакції Манту і відрізнити поствакцинальний імунітет від хвороби можливо, проте складно.

Дуже ймовірно, що міф про те, що мочити Манту не можна, пішов саме через поширеність хибно-позитивних реакцій Манту на наших теренах. Адже її робили вакцинованим людям, тож їхня імунна система часто показувала прекрасні результати — тобто пробу Манту діаметром більшу за 5 мм. Це розцінювали як хворобу, відправляли людей в туберкульозний диспансер для дообстежень... У кращому разі це завершувалося рентгеном і скасуванням хибної тривоги, у гіршому — зараженням туберкульозом по-справжньому. Нині в світовій практиці скринінгу туберкульозу пробу Манту заміняють квантофероновим тестом.

Чи треба вакцинуватися дорослим проти туберкульозу?

Це може звучати дивно, та наразі в Україні найдієвіший спосіб запобігти туберкульозу — регулярно тестуватися на ВІЛ. Адже якщо мати ВІЛ і не знати про це, а отже й не приймати антиретровірусну терапію, яка повністю пригнічує цей вірус, імунна система поволі руйнуватиметься.

ВІЛ живе в лімфоцитах, клітинах імунної системи. І щоразу при хворобі імунна система активується, що призводить до розмноження ВІЛ та до руйнування лімфоцитів. Й одного дня під час чергової випадкової зустрічі імунної системи та туберкульозної палички остання візьме верхи. Людина захворіє на туберкульоз, а активація враженої вірусом імунодефіциту імунної системи призведе до її прискореної руйнації — в такому разі уже діагностують СНІД, синдром набутого імунодефіциту.

Чи можуть дорослі вакцинуватися БЦЖ?

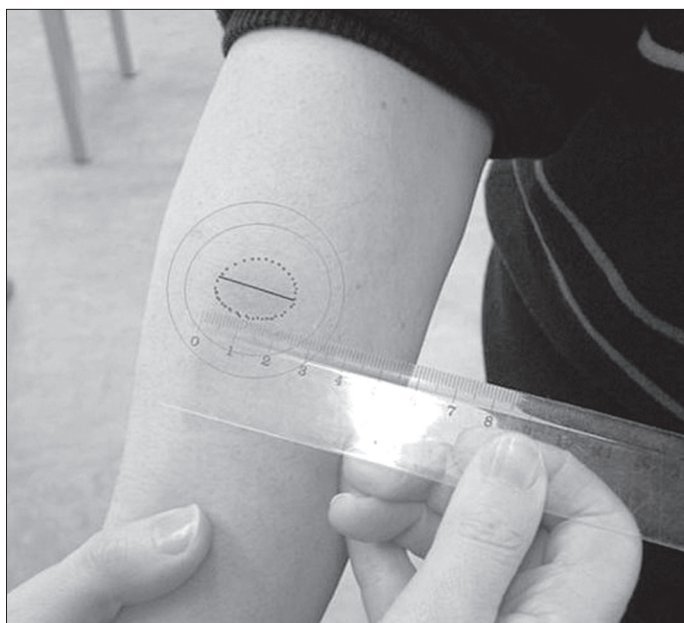
Дорослі в Україні, навіть якби того захотіли, навряд чи змогли б зробити щеплення вакциною БЦЖ просто так. Вакцинують лише немовлят у пологових будинках, а якщо таке щеплення не зробили в пологовому, то наздоганяють його у педіатра. Інших обставин для рутинної вакцинації проти туберкульозу поки немає.

Втім, вакцину БЦЖ використовують під час лікування раку сечового міхура. Вакцину вводять безпосередньо в сечовий міхур, і там вона знову діє на імунну систему — «перепрошиває» її і робить дуже войовничою щодо пухлинних клітин. Імунна система вбиває їх так само як і уражені вірусом клітини.

Цілком ймовірно, що в майбутньому дорослі будуть робити бустерні щеплення проти туберкульозу, причому заради захисту не лише від цієї хвороби. На додачу до лікування раку сечового міхура введенням БЦЖ, вакцинація дорослих кількома дозами БЦЖ може бути помічною у нормалізації рівня глюкози в крові у людей з діабетом 1 типу, а також в зниженні ризику розвитку пневмонії, діабету 1 типу та хвороби Альцгеймера. Наразі проходять тільки клінічні дослідження та ретроспективний аналіз даних лікування пацієнтів, тому про запровадження вакцинації БЦЖ говорити зарано.

Найголовніше, що українцям і українкам потрібно запам'ятати, — це ефективність, безпечність і безумовна необхідність вакцинації новонароджених проти туберкульозу. Вакцина БЦЖ добре захищає дітей від розсіяного туберкульозу і смерті через нього та адекватно налаштовує імунну систему дитини.

Прес-служба Міністерства охорони здоров'я України

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ НА НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ

ОВЕН. Не чекайте на стабільність у грошовій сфері, але на свій шматок хліба з маслом ви можете розраховувати. Найкращим буде вкладення в традиційні активи — дорогоцінні метали, нерухомість. Ситуація в особистому житті може бути неоднозначною. Так, у подружжя можуть бути різні погляди на розподіл бюджету, тому можливі конфлікти.

ЛЕВ. У цей період бережіть себе і подбайте про своє здоров'я. Зокрема, необхідно пролікувати суглоби, серце та хребет. Прагнення до професійних висот та кількість сил буде нерівноцінним, тому зменште темп і відкладіть нові починання. Плітки колег анітрохи не торкнуться вашої репутації, а лише привернуть увагу до вашої особи.

СТРЕЛЕЦЬ. На виконання простих доручень йтиме багато сил і часу, обсяг роботи водночас постійно зростатиме, що не може не пригнічувати морально. Намагайтеся також не вплутуватися в конфліктні ситуації, ухвалювати обдумані рішення, щоб у майбутньому їх не потрібно було переглядати. Обговорюючи умови співпраці, чітко уточнюйте усі деталі.

ТЕЛЕЦЬ. Період зміцнення позицій на усіх фронтах. Кругообіг подій у професійній сфері захопить вас із головою. Натхнення та нові ідеї дадуть поштовх для реалізації масштабних проєктів. Небезпека загрожує підприємцям, котрі давно відкладали вирішення фінансових проблем. Наразі саме час зайнятися наведенням ладу у податковій документації.

ДІВА. Цілком імовірно, виникнуть проблеми з батьками або з літніми членами сім'ї. Активізуються стосунки із далекими родичами. Імовірна поїздка для зустрічі з близькими. Будь-які подорожі складуться вдало, можуть принести романтичну зустріч. Зараз важливо приймати вітамінні препарати і займатися спортом хоча б у мінімальному обсязі.

КОЗЕРІГ. Стежте за поточними витратами, інакше ви виявите нуль на рахунку та дірку в кишені. У стосунках будь-якого характеру можливі проблеми - під ударом пари, що знову утворилися. Вони зіткнуться із сумнівною поведінкою та невиконаними обіцянками з боку близької людини, що змусить засумніватися у її надійності, підірве наявну довіру.

БЛИЗНЮКИ. Можуть виникнути проблеми із комерційною нерухомістю, майном, землею. Не бійтеся змін — справді такий кардинальний крок стане початком нового життя! До того ж до кінця тижня ви зумієте непогано заробити. Взаємини у закоханих стабілізуються, а молоді пари швидкими кроками прямують до шлюбу.

ТЕРЕЗИ. Приватним підприємцям потрібно шукати нові засоби просування своєї діяльності, наприклад відкриття філії в іншому місті. Просування по службі у найманих співробітників можливе, якщо ви попросите підвищення на посаді. Якщо ви без роботи, погоджуйтеся на будь-який підрібок, щоб виявити свої здібності та знайти нових клієнтів.

ВОДОЛІЙ. Непросто складаються стосунки з дітьми. В одному випадку доведеться вирішувати їхні проблеми, а в іншому — вкладати чималі гроші у їхні потреби. У фінансовій сфері все складається якнайкраще. Самотні люди мають шанс на доленосну зустріч. Неспокійним видається життя подружжя зі стажем. Можливі розбіжності щодо облаштування житла.

РАК. Головні події тижня відбуватимуться у сім'ї, у любовних стосунках. Подружжя може сваритися з питань виховання дітей. Самотнім людям варто частіше приймати запрошення від друзів, щоб виходити у люди: це допоможе знайти «рідну душу». Спокійні завести роман на стороні можуть піддатися і сімейні люди, але це стане фатальною помилкою.

СКОРПІОН. у професійному плані тиждень динамічний. Можливо, ви неготові до змін, але це необхідно, щоб випустити у своє життя новий шанс на успіх. Підприємці будуть зайняті інвестуванням бізнесу, з'являться багаті покровителі, які готові вкладати гроші у ваші проєкти. Максимальну увагу варто виявити тим, чия робота пов'язана із фінансами.

РИБИ. Це ідеальний час для розширення сфер впливу та для демонстрації своїх здібностей широкому загалу. Ви зможете завершити найскладніші проєкти. Керівництво оцінить ваш професіоналізм, запропонувавши вигідне відрядження. Очікуються кардинальні зміни у трудовій сфері. Тиждень чудово підійде для реалізації своєї давньої мрії.

**ПРЯМУЄМО
РАЗОМ**

Випуск створено за фінансової підтримки
Європейського Союзу та Німецького фонду
Маршалла Сполучених Штатів Америки.
Його зміст є виключною відповідальністю
Полтавського регіонального осередку
Громадська організація «Всеукраїнська
організація Союз осіб з інвалідністю України»
і не обов'язково відображає позицію
Німецького фонду Маршалла.

**[ПРОГРАМА]
[СТІЙКІСТЬ]**

G | M | F
IDEAS LEADERSHIP HOPE

**Газета
«Сила духу»**

Реєстраційний № KB 13063-1947 PR
Засновники: ПОО ВО СОІУ, ВО СОІУ
Видається за підтримки ВО СОІУ

Адреса редакції: 36000,
м. Полтава, вул. Соборності,
45, кімната 105.
тел/факс (0532)56-95-60.

Головний редактор:
Сергій Чумак.

E-mail: sergiy229@ukr.net
gazeta-sd@ukr.net

Редакція не завжди
поділяє точку зору авторів
публікації. Автор несе
повну відповідальність
за достовірність інформації.
Редакція залишає за собою
право скорочувати
і редагувати матеріали.

Підписний індекс: 91664

Віддруковано:

ТОВ «Прес Корпорейшн Лімітед»,
21034, м. Вінниця, вул. Чехова, 12а,
Тел.: (0432) 55-63-97, 55-63-98

Підписано до друку: 18.03.2024 р.

Тираж: згідно заявки

Замовлення: № 2412512